

la galeria

REVISTA

SEMANAL

Redacción y Administración
CERVANTES, 2 (Entl.º)

PRECIO: 15 CTS.

Centro de Venta y Suscripción:
Librería Batllósera, Ingenieros, 3.

Coses d'altre temps

El Canal de l'Empordà

per PERE PASSASSERRA

L'Empordà és terra de regadiu quan plou. Aquesta afirmació tan subtil ja la coneixien 87 anys enrera els nostres bons avis que veien secar-se les collites any rera any en l'esventada planúria. Les terres, humides altre temps, asprejaven per l'efecte constant de la tramuntana, que fins es bevia les aigües dels nombrosos estanys de Castelló. Es veu que el bon Nostre Senyor, corprès per l'assiduïtat de les processons a Recasens, decidí obrir les portes del vent i rompre el forrellats per un sempre més.

Els nostres avis, dic, desitjosos de convertir l'Empordà en una plana florent, treballaren ardidament per a construir un canal de navegació i regadiu que anés de Figueres al port de Roses; habilitat feia poc temps pel Govern.

Qui suggerí aquesta lluminosa idea s'és mort sens deixar-nos el seu nom per a recordar-lo. El cert és que el 12 de març de 1843 es reuniren en el famós saló de la Placeta (Cambra Agrícola avui. Quantes reunions no s'han fet per aquest motiu en aital lloc?), les autoritats de la província i els batlles de tots els pobles empordanesos, ultra els comerciants i persones influents, al objecte de discutir i resoldre aquest important afer.

Els reunits acordaren per unanimitat

absoluta que aqueixa obra convenia al país, decidint obrir una subscripció per accions de cent duros cada una i nomenant una comissió per a preparar els treballs necessaris a fi i efecte de portar-la a cap. L'efervescència en pro del projecte es demostrà amb la subscripció de 99 accions realitzada als pocs moments d'ésser aprovada. Entre els acords sobressortints figuren els següents:

«Si alguns pobles desitjen vendre bens propis per a convertir-los en accions d'aquesta empresa, podran dirigir sa sol·licitut a la Comissió, la qual procurarà obtenir la vènia de la Diputació provincial.

«La Comissió procurarà que s'habiliti provisionalment l'actual camí de Figueres a Roses i així ho recomanarà a la Junta que la succeïxi.

«Procurarà també la realització del camí projectat de Figueres a Olot.

«Enc que no sia possible prefixar el nombre d'accions necessàries per a portar a cap tan ventatjós projecte sens aixecar i determinar prèviament el plan que deu aportar-se, s'admetran no obstant fins el nombre de 2000 que és el màxim a que fan pujar el cost total els ingeniers i pràctics que anteriorment l'examinaren.

«No es procedirà a la inversió de les

accions fins que en junta ulterior es reconegui un benefici major d'un 50 % ».

Semblant projecte però no tingué l'èxit que s'esperava. La Comissió no podé reunir les 2000 accions. Invità mantes vegades als primitius accionistes a pendre'n un nombre major i per insuficiència de capital tingué d'abandonar-se el projecte que hauria estat una de les més positives fonts de riquesa del nostre Empordà.

* * *

En l'any 1857, Fèlix Borrell, financier resident a Madrid, volgué emprendre el negoci del canal, ampliant-lo en una forma grandiosa. Dos anys enrera havia obtingut una R. O. per a realitzar els estudis necessaris i confeccionar els plànols del monumental projecte. Segons la memòria presentada, aqueix canal tindria el nom del «Nord de Catalunya». Els elements que, com a punt de partida engendraven el referit projecte, eren la quantitat d'aigüa del riu Ter, formant un grandios embalsament damunt La Sellera. Diu el sol·licitant:

«El canal que constituye su objeto arranca del punto llamado del Pasteral, encima de la Sellera, y se dirige hácia este último pueblo; cruza en seguida por los términos de Anglés y Bescanó, donde destaca una de sus hijuelas que

dando un rodeo para fertilizar la llanura de la derecha del Ter, devuelve las aguas a la acequia Monar. Pasando el canal el río Ter en el punto dicho de Bescanó se encamina por los distritos municipales de S. Gregorio, Sarriá, S. Julián de Ramis, S. Andrés de Terri, Mediñá, Vilademuls, Vilahur, S. Mori, S. Miguel de Fluviá, Ciurana, Ordís, Borrassá, Vilafant, Sta. Leocadia de Algama, Aviñonet, Figueras, Vilatenim, Vilabertran, Vilanova de la Muga, Pau, Castellón de Ampurias y Rosas, donde desemboca, como todo podrá verlo V. S. por los planos como por la memoria económica y facultativa. Además de la acequia que rodea el llano de Gerona, hay otra acequia de derivación del río Fluviá tomando las aguas desde más arriba de Espoñellá, recorriendo los distritos de Cabanellas, Crespiá, Navata, Pontós y Palau, en donde se une al canal para reponerse de sus pérdidas. Igualmente se desprenden del referido canal otras dos acequias, tomando una de ellas las aguas en Figueras, y recorre los distritos de Llers, Pont de Molins, Cabanas y Peralada, y la otra arranca de Saus y recorre los de Ventalló, Vilademat, Albons y la Escala...

Per aqueixa obra magna, una de les més grans que s'havien de portar a cap a Espanya i que el concessionari es comprometia a realitzar en el plaç de 7 anys, s'utilitzaven les aigües dels rius Ter, Fluviá i Muga, amb els torrents Osor, Amer, Terri i Farga. Les condicions preeminents proposades pel sol·licitant eren les següents:

1.ª Que es declarés d'utilitat pública

el canal del Nord de Catalunya, fent-se l'expropiació dels terrenys.

2.ª Que el concessionari pogués fer les plantacions dels arbres que estimés convenientes i establir indústries i dependències del canal dins l'extensió determinada pels plànols.

3.ª La major quantitat d'aigua que deuria cedir el concessionari als qui disfrutessin del dret de regar seria de mig litre per segon i per hectàrea.

4.ª El cànon màxim que el concessionari podria aportar seria de 350 rals per hectàrea de terreny cultivat de cereals, cànem, lli i demés plantes econòmiques i el de 400 rals pels terrenys dedicats a horta.

5.ª El concessionari disfrutaria del

canal i de llurs aprofitaments per espai de 99 anys, a contar des de l'acabament de les obres, a la fi dels quals passaria a l'Estat.

Les condicions, com veurà el llegidor, eren immillorables. La construcció d'aquest canal hauria convertit l'Empordà en una comarca sembrada de jardins, productiva i rica com cap altra. Però...

Han passat 73 anys, i el paper escrit en aquest respecte, ha resultat estèril fullaraca.

Estèril?

Nostra venerable «Cambra Agrícola de l'Empordà» té la paraula.

—Quines mitges més bones. D'on són?
de can MONELL

L'escorpit savi

(CONTE)

per JOSEP BRÚ

Al meu car amic Antoni Papell

El vell escorpit vivia damunt el flancs de la roca del Diable; agulles blanques dominant els alturons. Ell era gros, car ell era vell. Amb les seves llargues pinces, la seva forta cuirassa i la seva cua talment feta que s'hauria dit era un rosari de "parenostres" a l'extrem del qual el dard verinós hauria reemplaçat la creu, ell posseïa la beutat d'un monstre de jaspí cisellat per un artista de qualsevulla part i d'altra vegada.

Però no ho era pas un monstre. Ell

vivia com un savi que s'estimava en la seva solitud poblada de recorts.

Abans, com els seus germans, ell havia conegut amors delectables. Car els escorpits són éssers superiors, enriquits d'òrgans meravellosos que no tenen altra utilitat que la de servir, per la carícia: són les dues fileres de dits flexibles que ells porten sota l'abdomen, amb els quals ells i llurs femelles exteses damunt el dors, s'hi prenen i es toquen donant-se un plaer extrem. I ell havia estimat molt.

Havent esdevingut vell, es feu magus i astrònom. A les vesprades ell sortia de la seva casa, que era un esboranc en la roca; i ell montava damunt la terrassa, pedra la més alta d'entre les pedres. Ella, per ésser exposada tota la jornada als raigs del sol, es feia tèbia en la frescor de la nit. Des d'allí, dominava el cercle de l'horitzó i contemplava el cel. Ell tenia tres parells d'ulls amb els quals mirava els astres. I els ovirava tan bé, que li semblaven gairebé a l'abast de la mà; i es servia de les seves pinces com d'un compàs per mesurar llur curs.

La marxa exacte dels mons, la regularitat de llurs òrbites, i feren concebir l'Ordre; ell somniava l'harmonia. Es per això que, malgrat que fos un savi, mai pogués arribar a copsar la serenitat. Ell

ACEITES Y GRASAS MINERALES

--:-- LUBRIFICANTES --:--

La Comercial e Industrial
Española S. A.

Especialidades para los Autos y Maquinaria Industrial y Agrícola

Riera Magoria, 159-Barcelona

Agente provincial: J. Ruhi - Subida Catedral, 4

GERONA

Gran fotografia Moderno Estudio

M. Sans

Ampliaciones y reproducciones de todos tamaños :: Vistas, retratos
al óleo, carbón y otros :: Trabajos para aficionados
Retratos para carnets y kilométricos se entregan en el acto

CALLE CAAMAÑO, 20 (Plaza Palmera)
Teléfono, núm. 14

Figueras

es planyia: tots els éssers des que naixen comencen a destruir-se; i ells no poden durar sinó nodrint-se d'altres existències que són esbarriades a llur entorn. Ell mateix es veia armat com un soldat; les seves armes li servien per a matar pobres éssers que ell menjava amb plena satisfacció. Aquest era el seu destí, i el destí de totes les bèsties: el crim de matar per viure.

Una vegada ell apercebé un espectacle afrós. Al peu de la roca, una conca de granet rebia l'aigua d'una font. La molsa l'entorava, i silves minúscules, insectes vermells hi vivien en pau. Una bèstia més grossa, vestida d'una cuirassa de color de terra, aparegué en aquell petit mon, feu un carnalatge horrible i devorà els cadàvers. Era una panerola. Quan ella es retirava, vet ací que trobà en el seu camí un mil-peus negre; i be que es torcés en bola i quedés immòvil, protegida pels seus anells coriàcis, el miriàpod li punxà el ventre amb les seves mandíbules. I morí desseguida, i fou el seu torn d'ésser el devorat. Llavors un gripau, quins bells ulls d'or eren les més delitoses coses que puguin veure's, remarcà el vencedor, feu un pesat bot, obrí la boca i l'engolí. Uns moments més tard es sentí en el cel un soroll sedós. Un altre ésser aparegué, vestit de plomes, amb grans ales exteses, llargues potes, i un bec punxagut com una daga. Ell es llençà damunt el gripau, i el gripau fou mort...

El vell escorpit retornà al seu forat per no veure d'altres monstres, cada vegada més poderosos, que no manca-

—A on compres, que sempre portes coses de tant de gust?

a la Merceria MONELL

rien de presentar-se per a seguir la destrucció.

Així doncs, els éssers els més forts, devoraven els més febles; i ells, siguent ferotges, ho eren sense ira, sols per necessitat de viure. Però al savi escorpit, això no li era pas prou per a consolar-lo; ell detestava les seves propies armes.

Un altre dia li fou donat el poguer veure una cosa molt bella. L'home vingué al peu de la roca del Diable. Allà hi apilonà un grapat de feixina, i fullaraca; d'un instrument que ell manejava amb una habilitat meravellosa, una llueur en sortí. Ben aviat fou feta la fogaina: flames s'enlairaren, arabescos multiformes, fullatges d'or i cabelleres blaves. Una olor aromàtica muntava de entre les flames; i era com el perfum de aquesta intel·ligència, creadora del Foc. L'escorpit sentia un dolç benestar al contemplar el miracle. L'ésser capaç de realitzar-lo devia ésser la bondat mateixa i tota la sabiduria. Per un endavant, l'espectacle d'aquesta sabiduria i de aquesta bondat consolaria al magus de participar a la vida crudel.

Però un altre home arribà. Ell tenia en els seus braços una bèstia morta; les seves mans es crispaven en el suau pellatge; pels quedaven enganxats en els seus dits tintats de sang. Els caçadors despedaçaren la bèstia, la posaren damunt les brases; la carn deixava anar un so com un plany i una apetitosa farum de rostit. Desseguida menjaren: llurs boques eren fetes com totes les boques; llurs dents com totes les dents. Allà hi eren armes, com totes les armes.

Fou llavors que el sol desaparegué més enllà les muntanyes. Una calma profunda s'anava extenguent damunt la

terra; el silenci esdevenia tan gran i tan complert que es sentia el cant de les pedres escalfades en la jornada; això feia com un murmurí satisfet, en la frescor del vespre. Tal és el plaer de les coses quan la nit arriba. Ben aviat la foscor amagà la misèria de tot ço que viu, desitja, combat, sucumbeix. La natura entera saborejava la joia de reposar-se, de deixar d'ésser crudel i dolenta, dins la immobilitat de la sòn.

I el savi escorpit compregué que la matèria sols és bona quan no està animada; que és retornant a la vida que es torna a la maldat i es prepara pel crim; que l'intel·ligència no és prou per despendre d'aquell a qui pertany, la necessitat de matar. Ell conegué, com ho conegué altra volta Sant Antoni, anacoreta com ell, la suprema temptació: "jo voldria dividir-me per tot, ésser en tot, emanar-me amb les olors, escolar com l'aigua, vibrar com el so, brillar com la llum, descendre fins al fons de la matèria, no ésser més que matèria".

I ell decidí el tornar-hi. I en la mort hi volgué cercar l'innocència. La seva cua es redreçà; el seu cós prengué la forma d'un arc; i es torçà més encara, fins esdevenir gairebé una anella; ja el dard, omplert de verí, apropava la seva testa; feu un suprem esforç; la punta refilada travessant la carcanada s'endinçà fins al cervell. Ell caigué de costat, com tocat de llamp.

I quedà allà, el cós en cercle, en la posició que havia pres per morir. S'hauria dit que era un anell de jaspí.

COMPRES SUS CALZADOS EN
"EL GLOBO"

Llibreria Batllósera

LLIBRES

LLIBRES

LLIBRES

Enginyers, 3 Figueras

Banco de Figueras

de L. VERGÉS VILANOVA

CAMBIOS DE MONEDAS — VALORES — SUSCRIPCIÓN A EMPRÉSTITOS —
CUPONES — GIROS — IMPOSICIONES Y DEMÁS OPERACIONES DE BANCA

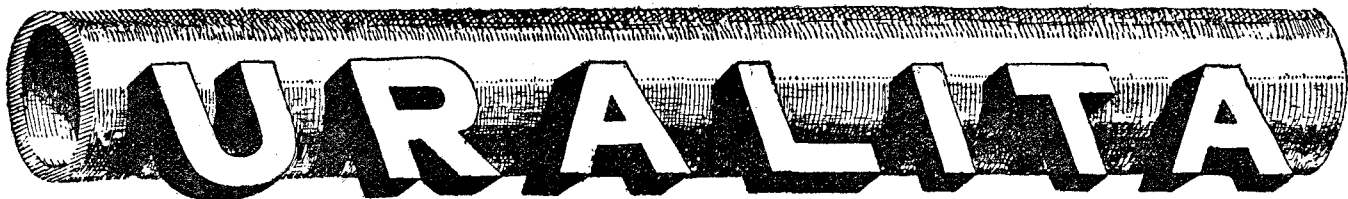
Casa de Confianza, Economía y Reserva

LUBRIFICANTES

“SILKOIL”

LOS MEJORES

La millor tuberia a pressió

AGÈNCIA I DIPÒSIT
PER ALT EMPORDÀ

SALVI FÁBREGA
LASAUCA, NUM. 20 00 FIGUERES

Per la gran obra del Pantan de Crespià

Tal com s'havia dit, el dijous darrer la Cambra Agrícola de l'Empordà, donava raó de la seva existència, fent que al seu clos, s'hi apleguessin per segona vegada ara darrerament tothom qui voldria veure com se tornen jardins moltes de les nostres terres aspres.

La presidència de l'acte era ben lluïda i valuosa. Presidia D. Eusebi de Puig i de Ric; li feien costat els senyors Marquès de Camps; González Granda, enginyer delegat de Foment; Amígó, González Salas; Gracia i Cuesta, enginyers de la Confederació Hidrològica del Pirineus; Josep M.ª Valls, enginyer agrònom; Josep Ferrán, membre de la Confederació Hidrològica, i Carles Jordà, diputat.

El Sr. Puig, amb aquella seva bona fe i entusiasme, en obrir l'acte, li encomenà al Sr. Marquès de Camps que hi posés tota la seva empena en la consecució de l'obra, que ell no l'abandonaria pas mai.

El Sr. Marquès, respon saludant al país en les persones dels seus representants, i diu que, si bé ell ja és vell per assegurar que farà l'obra, en canvi promet que hi posarà tot son esforç per aconseguir-la. Llegeix un telegrama del Ministre de Foment que ofereix apoiar el projecte.

Segueix en la paraula D. Carles Jordà, que es mostra (com ja ens pensàvem) ben convençut de la necessitat del Pantan. Ja creu que en coses d'aigües només són els tècnics els verament entesos, car tota altra opinió no l'estima tan ben raonada. Tot el seu parlament va coincidint amb aquell optimisme del seu company Sr. Ferrán, expressat l'altre dijous.

Parla el Sr. González Granda, enginyer, que dona una veritable conferència. La seva oració és d'una capacitat indiscutible. Es tan important que sols ne podem publicar les dades que se'ns han facilitat. Tota la conferència, íntegra, serà editada per la Confederació, la qual la repartirà a tota la comarca.

Diuen les dades:

A la província de Girona hi ha en números rodons 586,500 hectàrees, que paguen un promig de 6'50 pessetes de contribució que fan 3.800,000 pessetes, que és el que es recapta per contribució rústica.

Podem considerar que les 8,700 hectàrees afectades paguen un promig de 20 pessetes de contribució per hectàrea i any. L'augment, en passar a poder-se regar, serà de cinc pessetes anyals de promig, que és de creure que sigui del 50 per cent.

El més car és posar les terres en condicions de poder-se regar. Per això caldria una preparació lenta, un ensenyament previ i que fos el mateix Sindicat qui s'encarregués de fer-ho per mitjà de aparells a propòsit, carregant-ho als interessats en un termini d'anys, el mateix que el pagament del 60 per cent a l'Estat.

Per a regar 8,700 hectàrees a raó de 0'50 litres per segon són necessaris 137 milions de metres cúbics. Ara bé, com que es rega des del mes de març a l'octubre, cal amagatzemar una determinada quantitat d'aigua per poder-la donar a mida que sigui necessària, i per càlcul es dedueix que són necessaris 50 milions i mig de metres cúbics, o sigui que tenim una potència de regadiu de 2,72 vegades l'aigua amagatzemada.

L'aigua que segons dades repetidament observades baixa de promig per any al riu Fluvià, és d'uns 250 milions de metres cúbics, o siguin 8 metres cúbics segon de promig, car amb una conca de 804 quilòmetres a raó de 800 mm. de promig de pluja i considerant sols el 30 per cent d'escolament, ja tindrem 192 metres cúbics, si anem als 1000 mm, promig d'Olot, ja pugem als 241 milions de metres cúbics. Hom pot, doncs, sense por d'equivocar-se, que per sec que sigui l'any sempre arribem als 200 milions de metres cúbics.

Els pobles, els termes dels quals poden regar-se totalment o en part per el

actual projecte són: Alfar, Borrassà, Cabanelles-Espinavessa, Crespià, Figueres, Fortià, Navata, Canelles, Ordís, Santa Llogaia, Tarabaus, Vilabertran, Vilafant, Vilamalla, Vilanova de la Muga, Vilasarera i Vilatenim. Són 8,700 hectàrees les que poden regar-se a raó de 15,768 metres cúbics per any i hectàrea que correspon als 0'50 litres per segon i hectàrea. El pantan amagatzema uns 50 milions de metres cúbics que amb una potència de regatge de 2,72 vegades el volum donen els 137 milions i escaig de metres cúbics necessaris.

Els pobles els termes dels quals poden regar-se amb una presa impermeable a Sant Miquel de Fluvià són: Fortià, Riumors, Sant Pere Pescador, Torroella de Fluvià-Vilacolum i Vilamacolum. Són 4,000 hectàrees de més que podrien ésser regades per les aigües que s'escolen i els 2 metres cúbics industrials ampliant les obres; s'ignora el cost.

Els pobles els termes dels quals podrien regar-se amb una ampliació del projecte i pantans a la part de sobre són: Ciurana, Garrigàs-Arenys d'Empordà i Sant Miquel de Fluvià. Són 2,420 hectàrees d'aquests termes municipals que podrien regar-se utilitzant la màxima capacitat del pantan de Crespià, o siguin els 65 milions de metres cúbics, regularitzant el curs superior amb altres pantans el cost dels quals s'ignora.

El cost total de l'obra projectada és de 10.353,597'40 pessetes dipòsit útil, 65.116,355'75 metres cúbics; altura de la resclosa, 45 metres; zona regable, 8,700 hectàrees; longitud dels canals, 28 kilòmetres; capacitat del canal, 15 metres cúbics per segon; aigua a donar als concessionari inferiors, 2 metres cúbics; cost mig per metre cúbic d'obra, 188'49 pessetes; id. id. per metre cúbic d'aigua embassada, 0'16 pessetes; id. id. per hectàrea regable, 1,190'06 pessetes.

* * *

En el transcurs de la conferència establí una abundosa sèrie de paral·lels amb els altres pantans i canals d'Espa-

El Vino de Quina Portolá es el mejor aperitivo

De venta en todas partes

nya, provant la gran bondat del nostre projectat.

No cal pas dir la xardorosa ovació tributada per l'auditori a tan brillant exposició. Era l'expressió i ressó del desig de tot l'Empordà, que es feia sentir amb la seva aprovació.

Darrerament se féu escoltar D. Josep M. Valls, que amb la seva gaia parla pintoresca, trobà el símil just per al·ludir als enemics del Pantan i el Canal. Ells són els pollastres que davant la por de morir per Nadal fan córrer la veu de què hi ha passa de verola, i enganynen els masovers; però ve que els masovers, més tard, s'enteren de la treta, i no els hi valen ploricalles, són degollats la diada de Reis. Aquests són els enemics que pensen que no se'ls índemniarà els salts d'aigua o les grans terres, però que tot està previst per la llei.

Recorda que només falten uns tres anys per a que molts salts d'aigua passin a perpetuïtat, això cal evitar-ho, que després no seria remeiable.

Acabat l'acte hi hagué un bon dinar a l'"Hotel París" del Sr. Lagresa.

Dijous vinent se celebrarà una tercera reunió a la Cambra Agrícola, a l'hora acostumada del matí.

Ara ens diuen que a la nit n'hi haurà una altra a "Atenea". Trobem molt bé la divulgació, però no sabem que a "Atenea" fossin pagesos, ens pensàvem que tot eren savis. Però la Cambra Agrícola queda un xic en ridícol, i això no pot ésser. "Al Cèsar... ", deien els vells; i per fer lluir personatges de comèdia val més que ens quedem a casa; sinó potser haure'm de cridar el barber.

—Quin perfum més fi. Ja sé d'on és de can MONELL

La vida de nuestros pueblos

Recogemos, por su interés, de «Las Noticias»:

Una mejora que se impone

Llansá... Villa y puerto; camino de la frontera francesa, áspero, selvático, pintoresco... Gente de mar, gente noble, gente luchadora.

La Ferreteria ANDREU SUÑER
Piaceta, 25 i Girona 2, li ofereix

LAVABOS
calitat estrangera, a

85 Pessetes

Grans existències d'Articles Sanitaris a preus sense competència.—Concessionari del «Consortio del Plomo en España».

Montes de romeros, espliego y tomillos—sin carrascas ni pinares—la aprisionan en pequeño valle cultivado. Al frente, la pequeña Cala de Garbet, rocosa, abrupta, atrevida, forma una diminuta ensenada azul, con ligeros tintes de un verde glauco. Cuando las quillas afiladas de las veloces barcas quiebran, al amanecer, el líquido cristal, envueltas en los rayos moribundos de la luna y las gasas nacaradas de la aurora, el verde-azul, confúndese con los surcos plateados en fantástica amalgama.

Llansá, la antigua Lanciano. Remanso de paz y colorido. Su minúsculo puerto, puerto de paisaje, a principios del siglo XVIII fué uno de los fuertes lazos de la comarca en sus relaciones con Italia y Francia. Hoy, el espacio que antaño ocuparon los bergantines, está acaparado por laúdes y falúas que enfocan intrépidos sus proas al mar para largar sus redes productoras.

Mar y tierra. Marino y labriego: Dos titanes; dos símbolos que velan por la prosperidad de los pueblos. Gracias a esos colosos, puede orientar Llansá sus velas hacia la ansiada ribera del progreso.

Sus casas, impregnadas del perfume del mar y las plantas, van perdiendo el severo tinte de vetustez que imprimieron los siglos, para convertirse en alegres casitas soleadas con lindos «parteres» y ventanales. Sus viejas calles zigzagueantes, van también, impulsadas por la moderna estética, adquiriendo una fisonomía más en consonancia con nuestro tiempo.

Sólo falta como complemento indispensable, que sea un hecho la urbanización y el saneamiento del «Rech Madral» que discurre por las calles de la villa y es un perenne foco de infección.

Y esta deficiencia se nos dice que va a subsanarse, ya que el Ayuntamiento

estudia el más eficaz sistema de suprimir cuanto sea un ataque para la urbanización y la higiene.

Por representar un beneficio estimable tal decisión, celebraremos que el proyecto pase al capítulo de las realidades.

TIENDA CON VIVIENDA, AGUA,
GAS Y TODO CONFORT PARA AL-
QUILAR

RAZÓN EN ESTA IMPRENTA

Glosari d'esports

Com que feia calor, ens arribarem fins a Banyoles a veure com se desenoïllava la segona sessió natatòria dels Campionats de Catalunya.

Bona fresca, això sí; però pas res de relleu que ens posés la carn de gallina, o ens fes patir d'ofeg. Tctseguit se féu mestre de la peixera, que això semblava l'estany de Banyoles, amb tant de bellugueix de nadadors, el Club de Natació Barcelona en la disputa per la Copa de l'Ajuntament gironí.

Si bé en la classificació general guanyà també el primer lloc el Barça, tingué un perillós enemic amb l'Atlètic.

En la competició dels 400 metres, guanyà l'Atlètic; en la de 200 braça, el Sabadell.

El Barcelona triomfà també per equips, velocitat i altres proves.

Hem dit que res de relleu, en començar; potser sí, llevada la boniquesa de lloc i de les nadadores que hi prengueren part.

Pas cap resultat tècnic apreciable, cap record, potser la impossibilitat dels bons controls; potser una defallida general de actuació. Potser ambdues coses.

La gent de Banyoles, contents de l'espectacle.

* * *

Hem llegit que Uzcudun vindria a Barcelona per fer un match de revenja amb Schmelling. Jeff-Dickson, el promotor, que

Consultori Mèdic-Quirúrgic JUBERTMALALTIES DE LES CRIATURES - - - MALALTIES DE LA PELL
CIRURGIA INFANTIL - - CIRURGIA DELS OSSOS - - DIAGNÓSTICS

Traslladat: Plaça Constitució, 7, pral.

G I R O N A

ara és a Nova-York, té la paraula. — «Serà veritat tanta bellesa? Això ens preguntem, encara que Uzcudun estigui en davallada.

* * *

La nostra Unió a Roses, va guanyar a la selecció de Girona, el primer dia de la festa major. Resultat 4 a 2. Bé, per mantenir el nom; però sense escarraq.

L'endemà amb els universitaris va rebre clatellada. Dos a un, favor d'aquells aprenents de savi que s'apuntaren els gols amb dos penals. Això no té gràcia ni raó, en partits de festa major.

En canvi el diumenge a Mollet, en tornaren gairebé com hi anaren. Després de jugar tot el temps i suar fins la melsa, un empat al primer guarisme de la numeració. Per aquest viatge, no feien menester allorges.

* * *

Nois, la sorra de Llansà és dura i menuda, però s'enganxa.

L'Arenes va "castigar severament" a la Penya Sport. Poca cosa: 6 a 1, per trobar-hi la setmana completa. Un, pel diumenge, l'Arenes; els sis restants pels dies feiners de la Penya, que ja tingué feina per tornar amb aquell cabacet de pilotes a dins.

Això era el divendres.

El diumenge a l'Armentera, la cosa se estabilitzà a 5 a 1.

I bon profit, que ja n'hi ha prou.

**Banco de Crédito
Ampurdanés S. A.
FIGUERAS**BANCA — BOLSA — CAMBIO
Negociamos los Cupones
de la deuda Amortizable 5 %
VENCIMIENTO AGOSTO**Espectacles**

per ZENON

Sala Edison

Les festes majors i les platges empordaneses varen ésser la causa de que la gent

no acudís als espectacles, malgrat l'anunci de l'«as» del riure Johnny Hines, que interpretà molt bé una comèdia en sis actes titulada «Gran transformista» i de varis artistes—entre ells el grandió Lewis Stone—en l'alta comèdia «El Príncipe de los Camareros», finíssima producció de la «First National», en la qual el protagonista, Stone, atrau al públic amb el seu art tant distingit i natural.

Cine Jardín

Tres pel·lícules bones, a més de les Actualidades Gaumont. La primera, «El Cobarde», per Warner Baxter, és una «selecció» de pinyes, emmarcades en el superb paissatge de les praderes. La segona, «El Rancho de los sustos» feia riure a estones. I la tercera, «Un flirteo a la Moda», ella mateixa s'avalava al dir solsament que la protagonista fou «nada menos» que la meravellosa Norma Shearer.

A la tarda, una bona entrada. A la nit, un curiós hauria pogut contar les persones sense capficar-se gaire.

—Sí, dona, sí; ves a la Merceria
MONELL i ho trobarás.**Ramblejant**

per KOLIN

La gentada que recollí el poble de Vilabertran demostra novament que no és sinó una barriada de Figueres.

La festa del dia 15 fou molt lluída. Hi havien les cobles de La Bisbal i «Barcelona», oquesta última integrada per veritables artistes i dirigida per un empordanès fill de Perelada, en Serra, que gau-

deix d'una ben merescuda fama d'artista arreu de Catalunya.

Les sardanes a la plaça és una de les ballades típiques empordaneses. Aplegades a la de Vilabertran hi vegérem dansant amb la gràcia que les caracteritza la Joaneta Torruella, la Consol Malagelada i la Maria Ginjaume, tres roses del roser que admiren els nostres figuerencs de gust a la Rambla. En altres rodones hi puntejaven la Raimunda Argila, Santia-gosa i Carme Miquel.

Nosaltres, que hi anàvem amb en Tom Mix (aferrat sempre amb la seva maleta inseparable) acudíem a Vilabertran «per fer feina». Mentre que la Remei i Tere-seta ens ensenyaven els monuments més importants i l'Estadi de Vilabertran, d'íem nosaltres per anar al ball. I quin ball! Talment una caixa d'arengades.

A can Galdric, dos funcions teatrals molt ben interpretades pels aficionats de la població:

«Un fil del poble» i «El cor del poble», de l'immortal Iglésies.

Els Patricio, Tremoleda, també corrien per allà terra. En Many amb la xicotacada dia més xamosa—no estava, naturalment, per res més.

Ah! Les pomes de relleno molt gustoses, això sí.

**Conoce Vd. señora,
los productos del tocador, Crema, Polvos
y Jabón** ◀ MALACEÍNE ▶

De no conocerlos, haga un ensayo y tenga la certeza de que los adoptará, pues no tienen rival para dar a la tez un afelpado y finura muy cautivadores.

De venta en todas las buenas Perfumerías

Artilleria rodada al carrer de l'estació. Hi havia molta gent. De boniques nenes, la Maria Costa, l'Elvira Bassagañas, l'Elvira Masó i una francesa.

Damunt la sorra

per KOLIN

El divendres passat Gifreu fou bastant concorregut. Anotàrem les Angels Solá, Caterina Almá, Caterina Carberol i d'altres.

CLINICA DENTAL**Ll. Coll de Cendra
Odontòleg**

Casades de Còdol, 5 pral.

FIGUERAS

Resposta a la cançó del puput

Per cobrir la pretensió de deshonrar nombrosos veïns figuerencs, el setmanal que ell es rotula "Empordà Federal (?)", ha usat, d'ençà que surt sota l'advocació de la dolça (?) Dictadura del General Berenguer, gairebé tots els seus davantals (pel davant i pel darrera).

Tots ja en sabem quelcom del seu esforç homenós: retreure i envejar.

RETREURE unes partides ben justificades que **NO TINDRAN MAI RESPONSABILITAT** moral ni civil, puix que amb elles, com ja vàrem dir i avui repetim, la Ciutat obtingué:

Cessió dels locals de l'Institut per Escola d'Arts i Oficis.—Cessió de l'enorme edifici ruïnós que tapava l'avinguda Muntaner.—Condonació de més de 70.000 pessetes que la Ciutat devia a l'Estat pel manteniment de la 2.ª Ensenyança.—Concessió del Grup Escolar Nouvilas, de prop d'un milió de pessetes de valor i destinat a l'emplaçament ja sol·licitat (però no concedit a ells) per l'Ajuntament de l'any 19 que presidia el Sr. Pujulà, com se va dir.—Concessió de la 1.ª Carta municipal de la Nació, base d'autonomia local administrativa i que vingué a complimentar la voluntat del poble, enganyada quan l'estafa del Plebiscit.

ENVEJA el pa que es guanyen els humils i treballadors, volguent satisfer els instints caníbals de llurs sicofants, que, pel que es veu, enyoren aquells temps del PAP feudal, favoridor d'esmolets que llimaven com tothom sap els estalvis de la caixa municipal, preparant bones sopes grasses amb tupinades de "maccheronis".

De més a més, aquest "Empordà Federal (?)", **BESCANTA** la sardana, la dansa empordanesa, posant com una vergonya les despeses esmersades per amor de ella:

Any 1924, 28 Maig,	per sardanes,	100	ptes.
" " 31 Agost,	" "	100	"
" " 31 Desembre,	" "	100	"
" 1925, 30 Juny,	" "	530	"
" " 14 Octubre,	" "	160	"
" 1926, Febrer,	" "	100	"
" 1927, 31 Maig,	" "	80	"
" " 31 Octubre,	" "	232'40	"
" 1928, 13 Setembre,	" "	120	"
" 1929, 31 Abril,	" "	140	"

En SIS anys, 10 vegades sardanes.
I doncs, el "Foment de la Sardana", que ells maneflegem, trobaria que són massa vegades sardanes, 10 en SIS anys?

ESCARNEIX amb necrofilia morbosa, la memòria d'un mort il·lustre, Nouvilas, tot afecte i simpatia per Figueres, la Ciutat Excel·lentíssima.

Fa **BEFA** de la dissort dels germans nostres que anaven al Marroc, detallant el tabac que se'ls hi va regalar.

Any 1924, 19 d'Agost, obsequi als soldats que marxaven al Marroc . . .	451'10 ptes.
Any 1924, 30 Novembre, tabac als soldats que marxaven al Marroc . . .	99'20 "
Any 1926, Gener, tabac als soldats que marxaven al Marroc	302'50 "
Any 1927, 14 Octubre, tabac als soldats que vingueren del Marroc	57'60 "

No mereixen aquesta minsa demostració els empordanesos, figuerencs, i tots els qui marxaven a terres africanes? Llegiu-ne alguns noms de les llistes:

Expedició del 19 agost de 1924, comanada pel Tinent Coronel Escoll i els oficials Angel Calvo (nebot de Martí Carreres), Ramon del Pueyo, emmaridat a Figueres; Josep Santos, emmaridat i mort a Figueres; Miquel Purcallas, (ferrat) veï de Figueres; amb un total de 342 expedicionaris.

Josep Palé	Josep Olmedo
Evarist Cots	Josep Bonnin
Francesc Jou	Josep Hernández
Josep Uxó	Domènec Tomàs
Jaume Planas	Josep Morote (mori)
Anselm Gazules	Francesc Darnés
Vicens Iglesias	Salvi Llopart
Antoni Guasch	Josep Fajula
J. Pitart	

Expedició del 23 novembre de 1924, comanada pel Capità D. Eduard Unzeta i amb un total de 75 expedicionaris:

Josep Guillot	Miquel Solà
Joan Palomares	Martí Pi
Josep Fajula	Joan Caritx
Pere Bassagaña	Josep Bach
Rafel Garusta	Lluís Cabré
Antoni Dabó	Josep Serrats
Emili Rius	Bartomeu Quintana
Antoni Fages	Mateu Giró
Joan Romans	Martí Pagés
Ferran Marigó	Marian Mitjavila
Narcís Agustí	Joan Costa
Josep Casas	Pere Gratacós
Joaquim Santaló	Francesc Badosa
Pere Llansó Sunyer	Arnald Casals
Josep Pujol	Josep Aulet
Gabriel Pujol	Josep Suàrez
Josep Oriol	Francesc Costa
Bonaventura Ymbert	Josep Giralt
Josep Serra	Joan Teixidor
Benet Casellas	Joan Pujitula
Gabriel Frigola	Juli Monfort
Agustí Solà	Francesc Auladell
Josep Soler	Ignaci Julià
Agustí Dalmau	Miquel Caixàs
Francesc Castañer	Joan Girona

Expedició del 1.er desembre de 1925, comanada pel Capità D. Ramon Soriano i els oficials Pere Garrido, empordanés i Roderic Gayet, empordanès; suboficial Manuel Santaflorentina; amb un total de 253 expediciodaris.

Josep Palé
Domènec Tomàs
Antoni Berenguer
Vicenc Iglesias
Pantaleó Iglesias
Antoni Gibert Vergés
Gregori Cabanes
Adolf Pous
Francesc Campanà
Francesc Auladell
Francesc Gironés
Gil Llauro
Josep Vilanova
Josep Mayné
Josep Güibas
Josep Serra
Joan Alemany
Joan Pous

Joan Gironella
Joan Mompó
Joan Palomeras
Joan Gimbernat
Jaume Viñolas
Jaume Palahi
Miquel Colomer
Martí Ayats
Martí Saguer
Pere Bach
Pere Rovira
Pere Brunsó
Ramon Soler
Ramon Vila
Salvador Llorens
Vicenc Vidal
Vicenc Nevot

Tot això per volguer deshonrar amb exagerada procura, nombrosos ciutadans figuerencs.

Quantes de bertranades no fan dir l'enveja i la passió; quanta farsa perquè els guardin el "puesto"?

No demanarem pas que l'amic vostre i nostre, Jaume Pujades,—que de peritar en sap un niu i vosaltres l'invoqueu quan convé—, ens digui si és econòmic o car el preu de 5.972'75 pessetes pels fanals ornamentals de la Rambla i els focus de mants carrers, però creiem que tots quedariem bé.

Altrament els fanals tots, com els funeraris de la "pedrera" de Monturiol, són a l'aire lliure i tothom pot veure'ls i tasà'ls.

Si per trobar un tema escandalós, heu de palpar com qui busca engrunes, treballeu en debades. Amb tota la vostra flamarada; amb tota la vostra murrieria, que n'hi teniu molta al calaix; amb totes les grans titulars que empreu, no trobeu res de gros ni d'extraordinari. —Vetaquí perquè tan

de soroll de bombo i tabals precisament, perquè per dintre res, ben res, total buid com aquests instruments. Per cada meravedit que gastaren en profit de Figueres, la gent que no són vostres, a la Ciutat li valgueren, com se demostra, centenars de mils de pessetes. I això mai vosaltres ho vàreu fer, ni ho feu, ni voldreu fer-ho, car abans que tot i que el mateix partit, primer procureu per vosaltres. Sinó retalleu el que ja us portem dit i podem dir.

Tant que cerqueu, tant que butxaquejeu, i no sortiu de la nòria; de les petiteses.

Veieu nosaltres, LA GALERIA, que som del poble, a cada cop de teles agafem peix gros, amb l'oli i tot; qui diu oli, pot dir aigua. Hem dit aigua? —Ja vegéreu que l'aigua per Figueres és un mal negoci de MÉS de MIG MILIÓ de pessetes; més de CENT VINT MIL DUROS. Què ja són duros per aigua! Compteu si fos vi de trànsit!! o aigua-dent!!

El dia que lleguí, si ens porteu a dir-ho, explicarem els negocis d'adoquins, de cloaques i altres andròmines passades i algunes tragèdies de veïnat istil anglès, com la que ara es projecta fer per ajudar al desaigua d'un amic que està a la Concòrdia. (La Concòrdia és un carrer del nomenat "poble nou" que pot portar xivarri).

Un altre negoci semblant, ho serà el que posem en el quadre que es pot llegir apart. Se veu que tornarem a aquella època vella dels negocis.

Esperem perxò mentretant que sigui un fet l'Escola de Arts i Oficis, que tenint els locals concedits, no s'obra, en perjudici dels molts obrers figuerencs que hi perfeccionarien les seves arts, i no sabem en benefici de qui es té parada. Esperem que es resolgui el quantió llegat Cardoner; que es faci la Casa de la Vila, ja que es va a manlleu; que un dia o altre es comenci la Plaça Mercat; que s'instal·lin els urinaris públics a la Rambla, i totes aquelles millores que estaven a punt de fer-se, i que no sabem perquè s'entretenen, car això donaria treball abundant als obrers figuerencs i benefici a llurs patrons industrials.

Què fem parats, senyors protegits del setmanal que ell es diu "Empordà Federal (?)".

FALSA PROMESA - - COM SEMPRE

Proposició aprovada per la Mancomunitat de Catalunya el dia 11 de Gener de 1924 i firmada per tots els Diputats que llavors composaven les quatre províncies catalanes:

"Ante la inminente sustitución de los diputados que componen actualmente las Diputaciones provinciales, y, por lo tanto, la Mancomunidad de Cataluña, éstos, reunidos el día 11 de Enero de 1924 en el Palacio de la Generalidad, declaran su convencimiento de que los organismos públicos deben ser gobernados y regidos por hombres hijos del sufragio".

"Declaran y prometen igualmente, que no intervendrán en la gobernación de las Diputaciones y de la Mancomunidad, mientras éstas no sean constituidas por medio de la elección popular".

"Finalmente declaran que seguirán adheridos y fieles a los ideales de Cataluña, ateniéndose cada uno a su ideología política y a su actuación en la vida de la Mancomunidad".

Signaren: Agustí Riera i Pau, Josep M.ª Masramón, Paulí Geli, Salvador Gispert Sauch, i tots els altres diputats de les quatre províncies catalanes, menys el President de la Mancomunitat, Sr. Puig i Cadafalch.

* * *

D'aquesta promesa no se'n deuen recordar els Srs. Masramón, Geli i Gispert, que sense elecció han tornat a la cadira; ni el Sr. Riera i Pau, que caciqueja perquè li tornin. Ai!, la memòria!!

Banco de Crédito Ampurdanés, S. A.

Corresponsal de los Sres. Soler y Torras Hnos.

Efectúa todas las operaciones que integran la BANCA - BOLSA y CAMBIO

Manufacturas Cuero Tosas, S. A.

TOSAS

MARCA REGISTRADA

Curtidos al cromo especiales, Correas, Tiretas

Cables, Tacos, Tiratacos y todos los artículos

en cuero crudo y curtido para la industria

Despacho en Barcelona:
AUSIAS-MARCH, 21, PRAL
Teléfono 13874

FÁBRICA EN BLANES
(Provincia de Gerona)
Teléfonos 15 y 32

Garage Citroen = Calle 28 de Mayo, 17-Travesía carretera Madrid a Francia-Distancia 50 m.

Taller de reparaciones garantizadas a precios módicos (Garage)
(Tél. 15) Stock Citroën y Agencia de Autos Taxis de Alquiler

El mal negoci per Figueres de rebaixar la carn

No parlarem de les excel·lències de la carn. Siem breus.

Anyalment se porta una quantitat de bestiar al Matadero que sol rendir més d'UN MILIÓ de kgs. de carn. L'Ajuntament d'ara, que és P. A. P. (poder automàtic potentat), atenguent una instància, va rebaixar els arbitris de la carn.

Aquesta rebaixa per totes les carns, dona una mitja d'uns 2'25 cèntims per kg., o sigui un total anyal de ben a la vora les **25.000** pessetes; **cinc mil duros**.

Doncs bé; cap comprador ha trobat ni vist (sapigut) que li rebaixessin el preu de la carn; tot i haver-se acordat una revisió de taxes que no es fa.

Notem que amb la rebaixa establerta, la Caixa Municipal perdrà unes **25.000** pessetes, i que els veïns figuerencs no hem trobat el benefici per cap banda.

Podria dir-nos algú, on és el beneficiat?

El PAP té la paraula.

NOTAS

Tothom a les llistes electorals

Feta la crida pel Govern; feta la crida pel Sr. Alcalde; no duptem que ningú es descuidarà de volguer figurar a les llistes electorals.

Es un dret que hi tenim; si el deixem perdre renunciem a tots els altres, car els drets i les obligacions, són com els grans de raïm: l'un porta l'altre.

Vetllem doncs tots pels nostres drets; volguem figurar a les llistes electorals.

A cala Vila ens han d'atendre i no duptem que ens atendran.

Anem a veure si els nostres noms són enllistats.

A tots els ciutadans; i més a més als nostres amics, els recomanem que no se'n descuidin.

Fem valguer els nostres drets.

YA dijimos en el número anterior que en Rosas había gresca a causa de la casa del Dr. Pi y Suñer, quien se empeña en llevar la contraria al vecindario.

Las cosas llegaron a tales, que el señor Gobernador acudió a aquella villa para apaciguar los ánimos.

Al parecer, consiguió de momento calmar los ánimos, pero la procesión va por dentro. Aunque la casa es propiedad del Sr. Pi, el pueblo recuerda que para edificarla su antecesor se valió del cargo de Ministro que disfrutó.

Y como su espacio es necesario para el ornamento público, de aquí la efervescencia que debiera comprender el político que fué popular.

Kiosko de tota mena de diaris, revistes, etz., per a vendre a Port-Bou.

Raó: F. COROMINAS.—Carretera de Roses, 24.—Figueres.

FRENTE a la caseta de arbitris de la calle de La Junquera, el sábado al atardecer, fué embestida una tarana que iba sin luz por un automóvil.

La caballería y el automóvil quedaron bastante perjudicados.

Hubo rotura de cristales en un mesón.

El sargento de la guardia civil, señor Tejada, le buscó hospedaje al individuo de marras.

COPIAS A MAQUINA-Perelada, 18, 2.º

RELOJERÍA Y FINA MECÁNICA

Bernardo Abenza

(Sucesor de Jerónimo Batlle)

Reparación de Relojes y aparatos de alta precisión.—Taxímetros.—Contadores kilométricos.—Voltímetros.—Gramófonos. Todas las reparaciones son garantizadas

Rutlla, 27 FIGUERES

OTRA escandeleria fenomenal en la calle de La Junquera. Personalaje, un sujeto que quiere que le sustenten sus vecinos.

ACABA DE SORTIR EL LLIBRE
d'ANTONI PAPELL

Sant Pere de Roda

PODEU ADQUIRIR-LO A LA

Llibreria Batllosera

PREU: QUATRE PESSETES

Banca ARNUS

Successora d'Evarist ARNUS ♦ FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 de P.TES. Completament desemborsat

BARCELONA

CASA CENTRAL: Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU: Passatge del Rellotge

Sucursal de Figueres

Casades de Còdol, 15 (Rambla)

Aquesta Banca realitza tota mena d'operacions de Banca-Borsa-Canvi i la compra-venta al comptat de valors de contractació corrent

CAMBRA CUIRASSADA AMB DEPARTAMENTS DE LLOGUER

Empresa de autos GREGORI

Plaza Pi y Margall, 4 FIGUERAS

LINEA DE OMNIBUS: FIGUERAS-ROSAS-CADAQUES — ROSAS-VILAJUIGA — PORT DE LA SELVA-LLANSA
Servicio de automóviles HISPANO-SUIZA—Omnibus para excursiones—Taxis de alquiler— Venta de Gasolina

TELEFONO n.º 30

Gran STOCK de cubiertas y cámaras de las marcas «DUNLOP» y «BERGOUIGNAN» Agente exclusivo en esta plaza para la colocación con prensa de los macizos «BERGOLIGNAN».

Plisados, Calados y Bordados

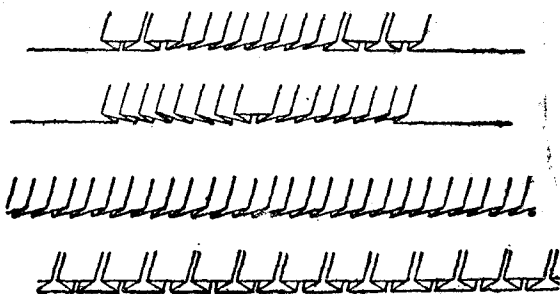
TRABAJOS GARANTIDOS
RAPIDEZ Y ESMERO EN LOS ENCARGOS

MARIA PALLISERA

Juan Matas, 5

FIGUERAS

LICEO "MONTURIOL"

Calle Pep, 9 y 11 - Tél. 166 FIGUERAS

Centro de enseñanza fundado en 1913.

Los éxitos alcanzados por este Centro son la prueba más elocuente de la índole de la labor pedagógica desarrollada en él durante sus diez y seis años de existencia.

Excelente presentación.—Profesorado competente, titular.—Seriedad máxima.—Disciplina por conocimiento de la naturaleza psíquica del alumno.

Internos, medio pensionistas y externos.

Clases a señoritas en locales aparte.

EL divendres, dia 15, de tres a quatre de la tarda, en el carrer de Pujades, dues dones varen moure un escàndol fenomenal, estirant-se els cabells i havent d'intervenir-hi un home després de molta estona de durar la baralla que podia acabar molt malament. Una de les combatents tenia a l'altre agafada pel coll ben a la vora d'escanyar-la. Havent-hi més de 100 persones que s'ho contemplaven, ningú hi feia res.

Aquesta no és la primera vegada de tals escàndols a la via pública. Veiam i s'hi posa remei.

EL GLOBO

ES LA CASA MEJOR SURTIDA
EN EL RAMO DE CALZADO

EL jueves pasado en la carretera del Boulou al Porthús, un coche de la matrícula de Gerona n.º 203, subiendo una de aquellas cuestas de tantos virajes, en uno de éstos le salió un ciclista francés yendo a estrellarse contra el radiador del coche, produciendo la rotura del parabrisas.

El chico sufrió varias contusiones en la cabeza. La bicicleta quedó hecha un acordeón.

COMO resultado del alza de la moneda extranjera, y sin duda de la elevación de derechos arancelarios, en la última semana, de un millón seiscientos mil pesetas que ingresaba en la Hacienda la Aduana de Portbou, solamente ha ingresado 600 mil pesetas.

La de Rosas hace meses que no ingresa nada; disminución en las otras de la provincia, a tal extremo, que podemos asegurar que en conjunto se recauda menos de una tercera parte de lo que normalmente se recaudaba.

Farmacia Castellví

Plaza Triangular Figueras

ANALISIS - ESPECIFICOS

Estufas de desinfección a disposición de la clientela.

Medicamentos y Ortopedia

HAN regresado a Barcelona los cocheros José Carbó y Joaquín Agustí, que intentaron realizar un raid por Europa en faetón tirado por dos caballos, sin poder conseguir su propósito

Sastreria SANCHEZ

Horno Bajo, 8

FIGUERAS

Invita a su distinguida clientela y al público en general a examinar las novedades de la temporada.

Modelos exclusivos tanto en las telas como en el corte y confección.

a causa de determinadas dificultades que dicen haber hallado apenas internados en Francia.

En su libro de ruta constan los distintos lugares donde se han presentado, que arrojan un recorrido total de 1.800 kilómetros.

HA sido presentada ante el Juzgado de instrucción, una denuncia de querrela criminal sobre injurias y amenazas contra el director del periódico de Gerona, «La Ciudad» en razón de un artículo publicado recientemente a raíz del discurso pronunciado por el presidente de la Diputación al constituirse la ponencia que ha de entender en el Estatuto regional.

—Saps que la María s'ha casat?

—No m'extranya. Per què?

—Comprava a la Merceria

MONELL

ACABA de librarse por el Ministerio de Fomento el crédito de 413.110 pesetas para el afirmado y asfaltado de la carretera de Llansá a la frontera francesa, cuya subasta se anunciará oportunamente. Dicha mejora ha de redundar en beneficio grandioso de nuestra comarca, pues con ella se fomentará el turismo extranjero en las maravillosas playas del Empurdán.

EL coche del Sr. Alcalde, D. Félix Jaume, fué alcanzado por otro automóvil, que le averió.

El hecho ocurrió el viernes cerca de Olot, pero no hubo percance personal.

EL Sindicato de propietarios de los Pirineos Orientales, de acuerdo con los sindicatos obreros, ha establecido el precio de los jornales para los vendimiadores españoles a razón de 35 francos y 3 litros de vino por jornal

de ocho horas para los hombres y 22 francos y 2 litros de vino para las mujeres.

EL bacalao fresco, sólo se puede vender desde reciente disposición, en las Pescaderías.

LLIBRERIA PER A VENDRE

A PORT-BOU (MOLT BONA)

INFORMES: F. COROMINAS, Carretera de Roses. 24 — — FIGUERES

HA salido para Madrid y Zamora, respectivamente, nuestro estimado amigo D. Eusebio Carrillo, probo funcionario de la Delegación de Hacienda de Gerona, quien se propone, además, asistir, en San Sebastián, al enlace matrimonial de su hermano don Eloy con la bella señorita Rosario Elizegui, de conocida familia donostiarra.

EL martes, día 12, último día de fiesta mayor de Castelló de Empúries, estuvo en aquella villa, acompañado de la señora, el ex-gobernador civil de la provincia Sr. Juan J. Alonso.

EL viernes tuvo lugar la apertura de la caza de las cordonices. Y este año como ninguno, ha sido concurrenciosísimo, tanto que en el llano comprendido desde La Escala hasta Castelló de Empúries, según noticias, dedicáronse a la persecución de dichas inocentes avecillas a lo menos unos 400 cazadores, que cobraron aproximadamente según cálculos hechos, unas dos mil quinientas codornices. Donde hubo mayor afluencia fué en San Pedro Pescador.

—Ja ho saps que la Merceria
MONELL ven més barato que
tothom?

LA AUTORIZADA VOZ DE UN CONGRESO DE ANUNCIANTES

La Prensa—dice—es el medio más eficaz de publicidad

Hoy es un axioma comercial para todo el mundo que «quien no anuncia no vende». Es ésta una verdad que ya no necesitan probar los agentes de publicidad cuando pretenden «arrancar» un contrato de anuncio a comerciantes o industriales. Se discute, esto sí, cuál es el medio de propaganda más eficaz. La lucha estaba entablada entre la Prensa, el anuncio luminoso, el movible y el cine. ¿Cuál de estos procedimientos da mayor rendimiento al anunciante?

Este interrogante ya está resuelto. Desde hace poco: un mes apenas, lo han resuelto quienes tenían, para hacerlo, plena autoridad.

En el pasado mes de Julio, se reunió en Chicago una Asamblea de anunciantes. Fué una Asamblea internacional, por cuanto acudieron a ella representantes de las más poderosas firmas industriales y comerciales de América y de Europa. Y era importante por el hecho de que el objeto de la reunión consistía en sumar los esfuerzos de estos magnates del comercio y de la industria, para hacer

más eficaces ciertos aspectos de las actividades de sus respectivas firmas.

Uno de los puntos tratados fué el de la publicidad. Y—ésto es lo interesante—entretanto que los otros puntos del programa fueron discutidos acaloradamente, todos los asambleístas estuvieron de acuerdo en que el procedimiento de propaganda que, hasta la fecha, les había dado más rendimiento era el del anuncio en la Prensa. En el reconocimiento de la mayor eficacia de la publicidad en los periódicos, hubo en el Congreso de Chicago absoluta unanimidad.

* * *

Esta declaración categórica no se había hecho aún ni en Norte América. Sin embargo, el gran rotativo «Chicago Tribune» hace notar que este criterio de los anunciantes ya se adivinaba en las estadísticas yanquis de publicidad: el 85 por 100—dice el citado diario—de los presupuestos de propaganda de las casas norteamericanas, se dedican, desde hace años, al anuncio en la Prensa.

L'ALIANÇA del Poble Nou, al inaugurar su casino, invita a concurrir a todos los escritores y poetas de habla catalana, a los Juegos Florales que se celebrarán el día 14 del mes próximo con ocasión de la fiesta mayor de esta populosa barriada. Los premios son numerosísimos.

Tenemos en la Redacción, a disposición de quien lo solicite, el cartel de dichos Juegos Florales con indicación de las bases.

— Merceria Novetat —
CASA MONELL

Besalú, 15

(sempre nou)

De la COMARCA

DE TORROELLA DE MONTGRÍ

Del 25 al 28 d'aquest mes celebrará aquesta vila la festa major, siguent aquest any molt lluïda a jutjar pels preparatius. Hi ha contractades cinc cobles: «Montgrins», al Casino-Cinema Montgrí; «Girona», al Centre Recreatiu; «Selvatana» i «Empòrium» a l'envelat de la societat Montgrí, i «Principal de Palafrugell» pels cafès de la plaça. Hi haurà també interessants partits de fútbol.

—Acompanyat de la seva muller, passa uns quants dies a Torroella el notable pintor Joaquim Mir, el qual es proposa pintar algunes teles aquí.

—Ha sortit el «Llibre de Festa Major» el qual publica articles de Mossèn Francesc Viver, Pere Blasi, Eduard Viñas, Josep Castells i Joan Pericoi, i va il·lustrat amb nombrosos dibuixos i gravats.

—Dimecres passat donà una conferència a l'Ateneu Montgrí, l'il·lustrat escriptor i mestre D. Pau Romeva, versant sobre el tema «Els valors de la llengua». L'aplaudirem molt.

C.

DE VILAFANT

Diumenge passat uns quants vilafanencs en número de 50 socis del «Centre de Cultura i Esbarjo», se'n foren d'excursió cap a la veïna platja d'Empúries, a disfrutar damunt la sorra, escollint un dels pocs dies calurosos d'aquest estiu.

—Després d'una delicada operació al nas, la nena Lola Soler, filla del nostre bon amic Salvador, és troba en estat de millora; més ben dit, gairebé curada.

—S'estant fent preparatius per la propera festa major, havent-hi ja dispost el lloc on se situarà l'envelat, per una part. De l'altra, estan aprofitant un cafè sota la sala del ball, per a major comoditat dels forasters.

—El poble vilafanenc, saluda i convida a tots els forasters pel proper dia 16 de setembre.

Aviat es començaran de repartir programes.

C.

Tip. IDEAL.- Muralla, 4.-Figueras

EL domingo, a primeras horas de la tarde, junto a la esquina de la Cámara Agrícola, chocaron una bicicleta con un auto, resultando completamente averiada la bicicleta, pasando el ciclista bajo el coche de manera aparatosa. Por verdadero milagro, resultó ileso.

Propietaris i Mestres d'obres

Exigiu als magatzems i al vostre guixaire el legítim i acreditat guix de Mayà, en sacs precintats, de l'antiga guixera d'En Sans, de J. Batlle, que és el millor i el més consistent que hi ha.

EL «Foment de la Sardana» ha organizado para el próximo viernes una audición de sardanas en la Rambla, que se ejecutarán desde las diez de la noche para adelante.

Para tal acto están contratadas las orquestas «Antigua Pep» y «Els Montgrins» de Torroella.

El número de sardanas será de doce.

LA veterana Erato celebrará el veintiduro domingo un magnífico baile de feria por la tarde, y de sociedad, en la noche, siendo gratis el festejo.

HUBO pelea recia en la calle Cervantes, los primeros días de esta semana, en las cercanías de la plaza Triangular (Anselmo Clavé). El trofeo de la victoria no fué para nadie, pues ambos contendientes salieron mal librados del «match».

Se vende UNA CASA CON PATIO

Razón: JOSE VIVES, Subida al Castillo, 24

Droguería Pérez Perxés

Sección fotográfica

LA CASA DEL AFICIONADO

Productos fotográficos

Gevaert • Agfa • Kodak • Hauff

Aparatos desde 24 pesetas • Facilidades en
la compra de aparatos • Trabajos de laboratorio

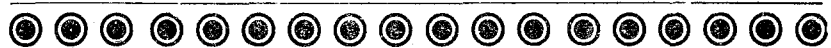
Positivas • Ampliaciones • Virajes

**Se revelan gratis los rollos, placas y fim-packs, comprados
en esta casa**

PRECIOS ECONÓMICOS

Calle Gerona, 9 = FIGUERAS

Figueras, 20 · 8 · 30.

Sírvasse recortar el adjunto

CUPÓN - VALE

la presentación del cual le dá opción para
el revelado gratis de un rollo.

CADUCA A LOS OCHO DÍAS

Tallers de fundició i construccions mecàniques

MOTORS A BENCINA OMNIUM-FITA a refredament per aire
GRUPOS MOTO BOMBES ⚙️ ELECTO BOMBES ⚙️ NORIES DE ROSARI

Lluís Fita Salvatella

FIGUERES

Empreses de construcció d'obres
per tot arreu

Tomàs Espigulé

Projectes i
presuspostos

Lasauca, 10 : Figueres (Empordà)